

KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISSUUNNITELMA ASIKKALAN KUNTA

VAPLTK 15.2.2017

Asikkalan kunnan aamu- ja iltapäivätoiminta kuuluu vapaa-aikapalveluiden alaiseen toimintaan 31.5.2017 saakka. Hallinto-organisaatiouudistuksen myötä aamu- ja iltapäivätoiminta siirtyy sivistyspalveluiden alaisuuteen. Vastuu viranhaltijana toukokuun loppuun toimii vapaa-aikajohtaja ja sen jälkeen sivistysjohtaja.

1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohdat

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Toiminnan järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista eikä lapsella ole subjektiivista oikeutta palvelun saamiseen. Toiminta on tarkoitettu ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kaikkien vuosiluokkien erityisopetukseen otetuille tai siirretyille oppilaille kunnan päättämässä laajuudessa. Asikkalassa järjestetään vain iltapäivätoimintaa.

Perusopetuslain 48 a §:n mukaisesti Opetushallitus on laatinut aamu- ja iltapäivätoiminnalle perusteet tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä. Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti.

Toiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyvälle vapaa-ajanviettotavoille ja auttaa perheitä kasvatustehtävän toteuttamisessa. Lisäksi toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon. Toiminnalla pyritään myös edistämään yhteiskunnallista tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjäytymistä.

Aamu- ja iltapäivätoiminta on jatkumo varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle, ja sen lähtökohtana ovat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on myös oma erityisluonteensa, jossa painottuu laadukas vapaa-ajan toiminta. Lapsen itsenäisyys lisääntyy vähitellen, mutta hän tarvitsee vielä aikuisen turvaa, läsnäoloa ja ohjausta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa painotetaan lapsen omia kokemuksia. Toiminnan suunnittelun lähtökohtana ovat yksilölliset ja yhteisölliset sekä sosiaaliseen kasvuun liittyvät näkökohdat. Tavoitteena on tarjota lapselle hänen tarpeensa huomioonottavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä myös antaa mahdollisuus lepoon ja itsekseen oloon.

2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

2.1. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Aamu ja iltapäivätoiminnan tulee tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Kodin, koulun ja toiminnan ohjaajien välisen yhteistyön tulee olla toimivaa. Avoin ja luottamuksellinen yhteistyö lisää lapsen tuntemusta ja edistää hänen tarpeidensa tunnistamista.

Lapsen huoltajalla on ensisijainen vastuu kasvatuksesta. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa ohjaajalla on ammatillinen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaavana periaatteena on ammattikasvattajien sitoutuminen toimintaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena.

2.2. Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. Toiminnassa huolehditaan siitä, että jokainen lapsi koee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. Lasta ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja oppimaan niiden säätelyä. Pettymysten ja epäonnistumisten kohtaamisessa lasta tuetaan ja ohjataan.

Toiminnassa etsitään persoonallisuuden kasvua tukevia vapaa-ajan harrastuksia. Lapsen itsetunnon kehityksen kannalta on tärkeää, että osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan. Perusteltu rohkaisu ja kiitos edesauttavat lasta luottamaan omiin taitoihinsa ja itseensä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan kasvuympäristö on ilma-piiriltään kiireetön ja turvallinen. Toiminnassa on mahdollisuus levähtämiseen ja rauhoittumiseen mutta myös toiminnalliseen aktiivisuuteen ja ulkoiluun. Yhdessä toimien ja yhteisten sääntöjen ja toimintatapojen avulla opitaan sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, vastavuoroisuutta sekä tunteiden ilmaisua ja säätelyä. Tutussa ryhmässä omaksutut asenteet ja säännöt takaavat hyvinvoinnin ja sosiaalisen kehityksen.

2.3. Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lapsen eettistä kasvua ja käsitystä ihmisten yhdenvertaisuudesta. Toiminnan eettisenä lähtökohtana on perusopetuksen opetus suunnitelmassa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsi nähdään arvokkaana yksilönä, joka on ikä- ja kehitysvaiheensa mukaisesti itsestään vastuullinen, eettisessä ajattelussaan aikuisten ohjausta tarvitseva sekä vuorovaikutustaidoissaan jatkuvasti oppiva ja kehittyvä. Eettisen kasvun tukemisessa on tärkeää: aikuisen antama käyttäytymisen malli, keskinäiset vuorovaikutussuhteet sekä arkipäivän tilanteissa kohdattavat eettiset kysymykset.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Lapsen huomio tulee kiinnittää vastuuseen

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista ja tunteista sekä itselle että toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä sopimuksista ja annettujen ohjeiden noudattamisesta
- suhtautumisesta ympäristöön ja luontoon.

Toiminnassa tulee olla yhteisöllinen ilmapiiri, jossa on nähtävissä vastuun, luottamuksen ja huolenpidon arvot. Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla ristiriitatilanteita voidaan käsitellä rakentavasti.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa on tavoitteena myös osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen.

Lapsella tulee olla mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun sekä tulla kuulluksi. Tyttöjen ja poikien kehityksen erot ja erilaiset tarpeet tulee toiminnassa ja sen suunnittelussa huomioida.

Osallisuus ja tasa-arvo ehkäisevät syrjäytymistä. Syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaitaan mahdollisimman varhain ja lapsen tukemiseen ja tarvittavan tuen järjestämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Tarkemmat ja yksilöllisemmät tavoitteet määritellään vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa.

3. Aamu - ja iltapäivätoiminnan sisältö

Aamu – ja iltapäivätoiminnalla on sisällöllisesti oma erityisluonteensa.

Lähtökohtana on toiminnan monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus. Toiminnan yksityiskohtaiset sisällöt määrittelevät ja valitsevat toiminnan järjestäjä ja toteuttaja. Yksityiskohtaisiin sisältöihin vaikuttavat paikalliset olosuhteet, käytännön mahdollisuudet ja toimintaan osallistuvat lapset.

Sisällöt suunnitellaan siten, että toiminta muodostuu lapsen kannalta ehyeksi kokonaisuudeksi ja asetettujen tavoitteiden saavuttaminen mahdollistuu. Erityisesti huomioidaan leikki, luova toiminta ja myönteiset elämykset Sisältö liittyy erilaisiin tavoitteellisiin harrastuksiin, liikuntaan, käden taitoihin, kielelliseen ja kuvalliseen ilmaisuun, musiikkiin ja omatoimisuutta lisääviin arkiaskareisiin. Tarvittaessa voidaan varata aikaa myös koulutyöhön liittyvien tehtävien tekemiseen, mutta vastuu näistä jää aina huoltajille.

Vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa määritellään sisällön pääpiirteet

4. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lasten kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Silloinkin kun on kyse tukea tarvitsevista lapsista, ovat aamu- ja iltapäivätoiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt toiminnan ja järjestämisen perustana. Toiminnan ja ajankäytön suunnittelu ja selkeys sekä tilanteiden ennakointi ovat erityisen tärkeitä kehityksessään tukea tarvitseville lapsille.

Tilojen ja välineiden tulee olla myös tukea tarvitseville lapsille soveltuvia.

Ohjaajien ammatillinen osaaminen, erityisopettajien ja oppilashuollon antama konsultaatio ja perehdytys sekä yhteistyö koulun kanssa varmistavat oppilaantuntemusta ja toimintaa tukea tarvitsevan lapsen kanssa.

4.1. Aamu- ja iltapäivätoiminta yleisen, tehostetun ja erityisen tuen aikana

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus saada riittävää kasvun ja oppimisen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Lain ja perusteiden mukaisesti oppilaan saama tuki jaetaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Nämä ovat laajuudeltaan ja kestoaltaan erilaisia tukiratkaisuja. Aamu- ja iltapäivätoiminta voi tarvittaessa olla osa tätä ratkaisua.

- Yleinen tuki on osa kaikkea oppilaan kasvatusta, opetusta ja ohjausta. Tuen tarve on yleensä lyhytaikaista, oppilas voi tarvita vain yhtä tukimuotoa.
- Tehostettu tuki on vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki. Oppilas saa tukea hänelle laaditun pedagogiseen arvioon perustuvan kirjallisen oppimissuunnitelman mukaan
- Erityistä tukea saavat oppilaat, joiden kasvun, kehityksen ja oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla. Erityisen tuen antamisesta tekee sivistystoimen johtaja hallintopäätöksen, joka perustuu pedagogiseen selvitykseen. Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Suunnitelmasta käy ilmi opetuksen ja tuen antaminen ja järjestäminen.

Ne oppilaat, joille on tehty erityistä tukea koskeva päätös, ovat oikeutettuja aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Asikkalassa erityistä tukea saavien oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta harkitaan oppilaskohtaisesti. Sitä voidaan järjestää Aurinkovuoren koulussa tai muussa iltapäivätoiminnanryhmässä. Kehitysvammaisten lasten maksuttomana erityishuoltona järjestettävästä toiminnasta vastaa kunta yhteistyössä Peruspalvelukeskus Oivan erityispalvelujen kanssa.

Huoltajan ja koulun henkilöstön kanssa sovitaan, miten eri tukea tarvitsevien lasten tarpeet huomioidaan aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Oppimissuunnitelmassa, tehostetun tuen aikana, ja HOJKS:issa, erityisen tuen aikana, kuvataan, miten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet ja toiminta tukevat oppilaan kehitystä.

Kaikki asiakirjat ja tiedot tehostetun tuen ja erityisen tuen antamisesta ovat salaisia. Tietojen luovuttaminen oppilasta koskevissa asioissa aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstölle edellyttää huoltajan antamaa yksilöityä tiedonsiirtolupaa. Aamu- ja iltapäivähoidon ohjaaja voi osallistua oppimissuunnitelman tai HOJKS-asiakirjan laadintaan huoltajan luvalla.

5. Yhteistyö koulun kanssa

Aamu- ja iltapäivähoidon tulee tukea myös koulun kasvatustehtävää. Koulun opetus-suunnitelmaan kirjatut kasvatustavoitteet koskevat myös aamu- ja iltapäivätoimintaa ja ohjaajan tulee perehtyä niihin. Samoin tulee olla tiedossa koulun järjestyssäännöt ja muut toimintatavat. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa ja tukee lasta sekä koulussa että aamu- ja iltapäivähoidossa.

Toimintavuoden alussa opettajille annetaan lista aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvista lapsista. Opettaja ja ohjaaja sopivat tiedonkulkuun ja muihin käytäntöihin liittyvistä asioista. Huoltajan luvalla voidaan ohjaajalle antaa tietoa lapsen tuen tarpeesta ja muista toimintaan liittyvistä asioista.

6. Toiminnan koordinointi

Asikkalassa aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestelystä ja toiminnasta vastaa vapaa-aikalautakunta 31.5.2017 saakka tulosvastuullisena esimiehenä vapaa-aikajohtaja. 1.6.2017 alkaen toiminnasta vastaa sivistyslautakunta tulosvastuullisena esimiehenä sivistysjohtaja. Toimintaa koordinoi iltapäivätoiminnan vastaava ohjaaja.

7. Toiminnan järjestäminen

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Asikkalassa lain edellyttämällä tavalla erityisopetuksen 1-9 luokkien oppilaille. 1. ja 2. luokkien oppilaille toimintaa järjestetään ainoastaan iltapäivätoimintana koulupäivinä klo 12-17. Toimintapaikoista ja paikkamääristä päätetään erikseen.

Toiminnan järjestää kunta itse. Toimintapaikat ovat koulujen yhteydessä. Toiminnassa hyödynnetään koulussa ja ympäristössä olevat leikki-, urheilu- ja muut mahdollisuudet.

Valtioneuvoston asetus (115/2004) opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista määrittää henkilöstön kelpoisuudet. Henkilöstön tulee esittää lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämiseksi annetun lain 504/2002 mukainen selvitys ennen toimen vastaanottamista. Ohjaajina aamu- ja iltapäivätoiminnassa toimivat pätevät ohjaajat. Ryhmän koko yhtä ohjaajaa kohden voi olla enintään 16 lasta.

Vapaa-aikalautakunnan päätöksen mukaan ryhmä voidaan perustaa, mikäli siihen osallistuu säännöllisesti vähintään kymmenen lasta. Iltapäivätoimintaa järjestetään kouluvuoden aikana koulun työpäivinä paitsi lauantaisin klo 12.00 – 17.00.

Toimintaan ilmoittautuminen tapahtuu keväällä ennen koulun tulevaa työvuotta. Vanhemmille tiedotetaan asiasta erikseen esikoulun ja koulun kautta.

Toimintaan hakemisesta julkaistaan hakuilmoitus paikallislehdessä, kunnan internetsivulla ja ilmoitustaululla. Lisäksi siitä tiedotetaan perheille esi- ja perusopetuksen kautta.

Mikäli toimintaan hakeutuvia lapsia on enemmän kuin paikkoja, niin paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä siten, että etusijalla ovat 1 vuosiluokan oppilaat. Hakuajan jälkeen ilmoittautuneita lapsia voidaan ottaa ryhmiin, jos niissä on tilaa. Päätökset ilta-päivätoimintapaikoista tekee vapaa-aikajohtaja 31.5.2017 saakka, tämän jälkeen sivistysjohtaja.

Iltapäivätoimintaan osallistuminen loppuu lapsen osalta siihen kun lapsi poistuu koulun alueelta joko sovitun aikuisen hakemana tai sovitun aikataulun mukaisesti. Esimerkiksi lapsen käyttäminen harrastuksessa, hammaslääkärissä ym. toiminnassa koulun ulkopuolella ja tuominen takaisin ilta-päivätoimintaan ei ole mahdollista.

8. Perittävät maksut

Asikkalan kunnan järjestämässä aamu- ja ilta-päivähoidossa peritään kuukausimaksu, joka perustuu perusopetuslaissa (48 §) määrättyihin maksuihin.

- Lapsi osallistuu toimintaan yli 4 tuntia/päivä. Maksu on 100 € /kk.
- Lapsi osallistuu toimintaan alle 4 tuntia/päivä. Maksu on 80 €/kk.

Iltapäivätoimintaan osallistumisesta laskutetaan neljä kertaa lukuvuodessa, kaksi kertaa syyslukukaudella ja kaksi kertaa kevätlukukaudella.

Maksu vahvistetaan toimintavuodeksi, eikä tilapäisiä poissaoloja huomioida. Jos lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja ilta-päivätoimintaan yli 10 päivänä, maksusta peritään vain puolet. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

Irtisanoutuminen toimintaan osallistumisesta tulee tehdä kirjallisesti. Irtisanomisaika on vähintään yksi kalenterikuukausi. Irtisanominen päätetään aina kuukauden loppuun.

8.1. Maksun harkinnanvarainen alentaminen tai poistaminen

Iltapäivätoiminnan maksu voidaan jättää perimättä tai sitä voidaan alentaa siltä osin kun maksun periminen vaarantaa perheen toimeentulon edellytyksiä, lakisääteiset elatusvelvollisuuden toteutumista tai jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioiden.

Iltapäivätoiminnan maksu voidaan poistaa, jos perhe joutuu turvautumaan toimeentulotukeen. Iltapäivätoiminnan maksu voidaan puolittaa, jos perheen tuloilla ei muodostuisi perittävää päivähoitomaksua. Poistamisen ja alentamisen edellytyksenä on *lisäksi*, että lapsen ilta-päivätoimintaan osallistumiselle on painava syy. Tällaisena syynä pidetään lapsen erityisen tuen tarvetta tai lapsen joutumista olemaan yksin kotona koulupäivän jälkeen huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi.

Huoltajan tulee hakea maksun alentamista oma-aloitteisesti kirjallisesti ja liittää hakemukseen tositteet perheen tuloista tai toimeentulotukipäätös sekä selvitys lapsen iltapäivätoimintaan osallistumisen painavasta syystä. Maksua voidaan tarkistaa aikaisintaan päätöksen tekohetkellä kuluvan kuukauden alusta lukien.

Maksun poistamisesta tai alentamisesta päättää vapaa-aikajohtaja 31.5.2017 saakka, tämän jälkeen sivistysjohtaja.

9. Arviointi

Toiminnan arvioinnin tulee olla jatkuvaa ja säännöllistä. Vuosittaiset kyselyt vanhemmille ja lapsille sekä ohjaajien arviot ovat perustana toiminnan kehittämiseksi. Verkostoyhteistyön avulla arvioidaan omaa toimintaa ja saadaan uutta tietoa toiminnan edelleen kehittämiseksi.